

Vreme: 19.07.2026 21:30

Medij: n1info.rs

Link: <https://n1info.rs/biznis/prognoze-mmf-roboti-imaju-najvece-sanse-da-prezive-trampa/>

Autori: Biznis i finansije

Teme: Evropska komisija

Naslov: Šta pokazuju prognoze MMF-a o izgledima svetske privrede: Roboti imaju najveće šanse da prežive Trampa

7333

Najveći izvor potresa na svetskom tržištu je nova američka politika, po već ustaljenom obrascu posledice su najpogubnije po slabije ekonomije.

Piše: Zorica Žarković

Prethodne godine, svetska privreda se bolje udala nego što se nadala pod pritiskom američkih carina. Ove godine, preživljavanje je neizvesnije, predviđa Međunarodni monetarni fond (MMF) u analizi o ključnim rizicima po globalnu ekonomiju koje je izazvao "epski bes" američkog predsednika Donalda Trampa i njegova odluka da zajedno sa Izraelom napadne Iran, piše magazin Biznis i finansije u ediciji Finansije top 2025/2026. Kriza na Bliskom istoku ponovo je uzdrmala globalnu privredu i dovela u pitanje makroekonomsku i finansijsku stabilnost, ako ti termini uopšte mogu da se koriste u svetu koji se ne smiruje još od potresa koje je izazvala pandemija koronavirusa. Američke carine učinile su 2025. godinom za pamćenje, ali stvari na kraju uopšte nisu ispale tako loše, barem iz ugla onih koji rade i primaju plate u MMF-u. Svetska privreda se pokazala otpornijom od predviđanja, tvrde analitičari u ovoj međunarodnoj finansijskoj organizaciji. Umesto prognoziranih 2,8%, globalni rast je iznosio vrtoglavih 3,4%, za neverovatnih 0,6% više, ističe se u izveštaju. Privrednici u svetu ovakav uspeh mogu da zahvale pre svega činjenici da je Tramp više ucenjivao nego što je na kraju ostvario svoje pretnje. Iako je početkom 2025. američki predsednik najavio povećanje efektivne carinske stope na oko 25%, ona je do kraja godine iznosila približno 18%, uz dodatno snižavanje kroz bilateralne sporazume i izuzetke, da bi stvarno naplaćene carine pale tek na polovinu od najavljenih. To je prema MMF-u odličan rezultat, pogotovo zato jer ukazuje na "prilagođavanje privatnog sektora, koji je preusmerio trgovinske tokove i pronašao alternativne kanale". Bilo bi zanimljivo čuti šta bi o ovoj frazi rekli privrednici koji su se u tom ludilu snalazili kako su znali i umeli. Svetskoj privredi išli su na ruku i povoljni finansijski uslovi, od fiskalne politike usmerene na stabilizaciju makroekonomskih aktivnosti, preko pada procenjenog rizika u zemljama u razvoju i rasta cena akcija na berzama, do slabljenja američkog dolara. Prošlogodišnji pad američke valute otvorio je vrata manje konkurentnim privredama da se poprave u svetskoj utakmici, ocenjuje MMF. Tu nije kraj dobrim vestima za ekonomski slabije zemlje. Privrednike u tim državama verovatno je najviše obradovao podatak da je na bolji svetski prosek u 2025. uticao rast produktivnosti i BDP-a u SAD, oslonjen na ulaganja u veštačku inteligenciju i digitalne tehnologije. Ta blagodat se prelila i na manje razvijene privrede kroz veze u trgovini i proizvodnji, naročito u Aziji, tvrde autori izveštaja. Sve u svemu, ako je verovati MMF-u, 2025. uopšte nije bila toliko loša koliko su privrednici kukali, a naročito u poređenju sa događajima koji su usledili u tekućoj godini i čiji je "okidač" bio isti onaj čovek koji je lane svet obilato častio carinama, pretnjama, uvredama i ucenama. Ove godine, globalna ekonomija ponovo je na ispitu, formuliše MMF aktuelnu situaciju koju neki drugi ekonomisti opisuju mnogo radikalnijim rečima. Pod uslovom da se rat u Iranu zaista ubrzo okonča, privredni rast u svetu će sa onih vrtoglavih 3,4% u 2025. pasti na 3,1% u 2026. godini, dok će se u 2027. oporaviti na celih 3,2%. Međunarodni monetarni fond nas je ohrabrio procenom da je svetska trgovina za sada stabilna, najviše zahvaljujući izvozu naprednih tehnoloških proizvoda, pre svega onih koji se zasnivaju na veštačkoj inteligenciji. Sreću kvari to što, nažalost, algoritmi nisu za jelo. Stoga je loša vest da odmah iza energetske šoka koji je prvi na listi noćnih mora za privredu, svet najviše strahuje od rasta cena hrane, usled poskupljenja energenata i đubriva. Pored nafte, gasa i poljoprivrednih sirovina, vojni sukob u Iranu pogurao je cene i drugih berzanskih roba. Tako je inicijalno naglo skočila cena zlata ali je kasnije korigovana naniže, dok su među osnovnim metalima najviše poskupeli bakar i aluminijum. Kad se u sve to uključe Ormuski moreuz i problemi u transportu, što se u najkraćem svodi na kašnjenja isporuka i veće cene, onda to dodatno komplikuje ekonomske izgleda i pogoršava inflatorne pritiske, priznaje čak i MMF. Iako je inflacija premašila ciljane nivoe i u pojedinim razvijenim ekonomijama, posebno u SAD, u gorem problemu su privrede u razvoju, gde su inflatorni pritisci izraženiji zbog veće zavisnosti od cena hrane i energenta, kao i zbog slabijih valuta. "Fiskalna i monetarna politika sve više divergiraju u zavisnosti od specifičnih domaćih uslova", konstatuje MMF. Šta ovakva formulacija stvarno znači, može se dokučiti na osnovu procene koja potom sledi: pritisci usled potpuno neizvesne političke i ekonomske situacije mogli bi ugroziti nezavisnost centralnih banaka. Iz prethodnog se da zaključiti da što su domaći uslovi specifičniji, to će "divergiranje" centralnih banaka biti veće. Podsetimo da je istovetno upozorenje kao i MMF, nedavno uputila Kristin Lagard ispred Evropske centralne banke (ECB). Politički pritisci ozbiljno dovode u pitanje kredibilitet centralnih banaka, koje su primorane da nalaze teške kompromise između inflacije i rasta, izjavila je krajem maja na konferenciji u Pnom Penh predsednica Evropske centralne banke, koja se inače proslavila i u najširoj javnosti po svom nepokolebljivom moralnom integritetu i nadljudskoj otpornosti na korupciju. Kakvi su izgledi za privrednike ove godine kada se svetski prosek preraspodeli po regionima i državama? Razvijene ekonomije imajuće rast od 1,8%, jer će kriza na Bliskom istoku izazvati kratkoročne poremećaje, "ali će njihov ukupni uticaj ostati ograničen i relativno skroman", uveren je MMF. U ovom društvu, po svojoj prilici će najbolje proći onaj ko je sve i zakuvao. Ove godine, Sjedinjene Države imajuće rast od 2,3%, za razliku od evrozone, koja će se zakucati na 1,1%, a još gore će proći

Vreme: 19.07.2026 21:30

Medij: n1info.rs

Link: <https://n1info.rs/biznis/prognoze-mmf-roboti-imaju-najvece-sanse-da-prezive-trampa/>

Autori: Biznis i finansije

Teme: Evropska komisija

Naslov: Šta pokazuju prognoze MMF-a o izgledima svetske privrede: Roboti imaju najveće šanse da prežive Trampa

Velika Britanija (0,8%%) i Japan (0,7%). Dodajmo da je u međuvremenu Evropska komisija dodatno snizila rast u evrozoni na svega 0,9%. Takozvane rastuće i zemlje u razvoju imaju rast od 3,9%, ali će posledice krize na Bliskom istoku biti izraženije i dugoročnije. Rast će značajno varirati od države do države, a prednjačiće Indija (6,5%), dok će Kina ostvariti stopu od 4,4% i nastaviti da usporava. Rat u Iranu najdirektnije je pogodio zemlje Bliskog istoka i centralne Azije, koje će ukupno ostvariti rast od 1,9%. Najlošije će proći Iran, Irak, Kuvajt i Katar. Prosek za Podsaharsku Afriku od 4,3% uveliko će se razlikovati od zemlje do zemlje, što važi i za države Latinske Amerike, sa prosečnim rastom od 2,3%. Kada je reč o Rusiji i Ukrajini, kojima drugi ratovi i ne trebaju jer više od četiri godine vode sopstveni, prognoze MMF-a o ovogodišnjem rastu su bolje za Ukrajinu (2%) nego za Rusiju (1,1%). Pregled podataka po zemljama pokazuje da će se po već ustaljenom obrascu, posledice izdašno preusmeriti na najsiromašnije države. Međutim, MMF skreće pažnju da za razliku od trgovine robom, trgovina uslugama je mnogo otpornija na geopolitičke tenzije. Zato njegovi stručnjaci preporučuju slabije razvijenim državama da više ulažu u sofisticirane usluge, posebno u veštačku inteligenciju. Ovaj savet stiže u trenutku kada Svetski program za hranu (WFP) izveštava da skoro 400 miliona ljudi u tim zemljama doslovno gladuje.

